

Raadscommissievoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	5
Onderwerp:	Wijziging grondslag rioolheffing 2017
Datum:	16 augustus 2016
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	476
Informant:	W. Kersten E w.kersten@dalfsen.nl T (0529) 48 83 40

Voorstel:

1. Per 1 januari 2017 de eigenarenheffing op basis van een vast bedrag per perceel voor 50% te handhaven.
2. Per 1 januari 2017 voor de eigenaren van garageboxen een apart tarief in te voeren van € 20,00.
3. Per 1 januari 2017 een gebruikersheffing in te voeren op basis van waterverbruik (incl. gebruik grondwater / lozen proceswater) waarbij onderscheid wordt gemaakt in kleinverbruik (tot 500 m³) en grootverbruik (vanaf 500 m³) via een gestaffelde opbouw.
4. Voor de invoering van rioolheffing grootverbruik te kiezen voor variant 2, waarbij, te faseren in drie jaar, in 2019 de opbrengst rioolheffing grootverbruik 4,5% bedraagt van de totale opbrengst.

Inleiding

De gemeenteraad heeft in december 2014 het principe besluit genomen om aan de huidige systematiek van rioolheffing (eigenarenheffing) een gebruikersheffing voor het grootverbruik toe te voegen om meer recht te doen aan het principe 'de lozer betaalt'.

In de raadsvergadering van 23 november 2015 is een eerder voorstel niet in stemming gebracht. In dit voorstel werd onder andere voorgesteld om per 1 januari 2017 de heffingsmaatstaf voor de eigenarenheffing te baseren op de WOZ-waarde en een gebruikersheffing grootverbruik in te voeren bij een waterverbruik vanaf 400m³.

Tijdens de raadsbehandeling is een motie ingediend die een andere systematiek voorstond. Wethouder Van Leeuwen heeft de toezegging gedaan dat in een nieuw voorstel, in de geest van de motie, de eigenarenheffing wordt gehandhaafd en een gebruikerstarief wordt ingevoerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in kleinverbruik (tot 500 m³) en grootverbruik (vanaf 500 m³) via een gestaffelde opbouw. De motie is daarna ingetrokken in afwachting van een nieuw voorstel van het college.

Argumenten

Handhaven eigenarenheffing

In het onderzoeksrapport Grondslagen Rioolheffing d.d. 5 december 2013 werd voorgesteld een gecombineerde heffingsgrondslag in te voeren gebaseerd op de waarde in het economische verkeer en het drinkwatergebruik. De waarde van een perceel heeft een indirecte relatie met de oppervlakte van het perceel en de woning: hoe groter het perceel en hoe groter de woning, des te hoger de afvoer van hemelwater en des te hoger het waterverbruik. Echter bij niet-woningen is deze heffingsmaatstaf minder geschikt, omdat het verband tussen het gebruik van de riolering en de economische waarde moeilijker is vast te stellen. Daarom is vastgehouden aan de eigenarenheffing gebaseerd op een vast bedrag per perceel.

Invoering gebruikersheffing

Bij riolering is de hoeveelheid afvalwater verwaarloosbaar, er wordt voornamelijk hemelwater afgevoerd. Het verbruik van water wordt als enige gemeten en vastgelegd, deze gegevens zijn objectief gezien goed als maatstaf te gebruiken.

Combinatie van heffingen doet recht aan het principe 'de lozer betaalt'

Door het handhaven van de eigenarenheffing gebaseerd op een vast bedrag per perceel en het invoeren van een gebruikersbelasting gebaseerd op waterverbruik (incl. gebruik grondwater / lozen proceswater) wordt er meer recht gedaan aan het principe van 'de lozer betaalt'.

Uitzondering voor garageboxen niet houdbaar

Op dit moment zit er een vrijstelling voor garageboxen in de Verordening Rioolheffing. Wetgeving verplicht de gemeente alle percelen, die op grond van de regels in de verordening belastbaar zijn in de rioolheffing te betrekken. Het niet meenemen van garageboxen in de heffing raakt het evenredigheids- en gelijkheidsbeginsel. Wetgeving geeft de gemeente wel de mogelijkheid een apart tarief in te voeren. Voorgesteld wordt om de 169 eigenaren van garageboxen voor een gering tarief van € 20,00 in de heffing te betrekken.

Berekening tarieven / gefaseerde invoering

Voorgesteld wordt om de wijzigingen in de grondslag voor het grootverbruik gefaseerd in drie jaar in te voeren, want invoering ineens heeft een te grote financiële impact voor de grootverbruikers.

We hebben twee varianten opgesteld als het gaat om de opbrengst van grootverbruikers in relatie tot de totale opbrengst. Deze worden hieronder toegelicht. De belangrijkste verschillen zijn:

1. Bij variant 1 is het uitgangspunt om 6% van de opbrengst uit het grootverbruik te halen, bij variant 2 is dit 4,5%.

2. Om bij variant de 6% opbrengst uit grootverbruik te halen, zijn de eerste 2 staffels vanaf 500 m³ waterverbruik relatief hoog en onevenredig, zeker ten opzichte van het tarief voor de kleinverbruiker. In de eerste 2 staffels zitten de meeste gebruikers. In de eerste twee staffels zitten ongeveer 76 van de in totaal 90 grootverbruikers. Variant 2 is door de gebruikte staffelopbouw evenwichtiger en door te kiezen voor een lagere opbrengst uit het grootverbruik, 4,5%, blijven de gevolgen voor de echte grootverbruikers binnen de perken.

Wij stellen u voor om te kiezen voor variant 2, omdat op basis van het hier bovengenoemde tweede verschil deze variant meer recht doet het principe 'de lozer betaalt' dan variant 1.

Variant 1

Uit het onderzoeksrapport Grondslagen Rioolheffing d.d. 5 december 2013 (pagina 17) blijkt dat het waterverbruik van de grootverbruikers 24% betreft van het totale drinkwaterverbruik. Op basis hiervan zou de opbrengst uit het grootverbruik 24% mogen bedragen van de opbrengst uit waterverbruik. Dit komt overeen met 12% van de totale opbrengst aan rioolheffing. In een eerdere voorstel werd uitgegaan van 6,5%, afgerond op 6% van de totale opbrengst aan rioolheffing. Hieraan is in deze variant vastgehouden.

Om een indicatie te kunnen geven van de tarieven is de begrote opbrengst in 2016 voor de rioolheffing gebruikt, € 1.449.000,00. Het aantal, per 01-01-2016 op het riool aangesloten, percelen is 10353. Bij een verdeling van 50% van de inkomsten voor zowel het eigenaren –als het gebruikersdeel, resulteert dit in een indicatief tarief van € 69,98 per perceel voor de eigenaar. Rekening houdend met een tarief van € 20,00 voor garageboxen wordt het eigenarentarief dan € 69,65.

Conform het onderzoeksrapport Grondslagen Rioolheffing wordt de grens van 500 m³ waterverbruik gehanteerd als grens tussen kleinverbruik en grootverbruik. Voor de gebruikersheffing tot 500 m³ geldt dat 44%, de andere 50% minus de 6% voor grootverbruik, van de opbrengst dient te worden opgebracht door 10.263 (=10.353-90) gebruikers. Het aantal grootverbruikers boven 500 m³ wat aangesloten is op de riolering bedraagt namelijk rond de 90. Het indicatief tarief voor de gebruikersheffing voor kleinverbruik bedraagt € 62,12.

Voor het waterverbruik en rekening houdend met 6% opbrengst door grootverbruik wordt een staffel gebruikt, waarbij de hoogte van de tarieven degressief is. Het tarief wordt lager naarmate de grondslag stijgt.

Variant 2

Variant 2 heeft als uitgangspunt om 4,5% opbrengst uit grootverbruik te genereren.

In bijlage 2 Tabellen worden beide varianten cijfermatig met elkaar vergeleken.

Kanttekeningen

Bij een keuze voor een splitsing in een eigenarenheffing en een gebruikersheffing zijn er de volgende kanttekeningen:

1. de voorgestelde heffingsmethodiek veroorzaakt een lastenverschuiving
2. een mogelijke verzwaaring van lasten voor de huurders van woningen
3. een verhoging van het totaalbedrag aan kwijtschelding
4. gemiste opbrengst door leegstand
5. de hoogte van de perceptiekosten neemt toe
6. de kans op bezwaren en beroepen neemt tijdelijk toe
7. geen stimulans om waterverbruik kleinverbruikers te verminderen
8. geen stimuleringsbijdrage afkoppelen hemelwater

1. de voorgestelde heffingsmethodiek veroorzaakt een lastenverschuiving.

Het toepassen van deze heffingsmethodiek resulteert in een zeer geringe lastenverschuiving binnen de groep eigenaren. De 169 eigenaren van een garagebox worden door middel van een apart tarief in de heffing betrokken. Ook vindt er verschuiving plaats van eigenaren naar gebruikers. Voor grote lozers wordt in een groot deel van de omringende gemeenten een systematiek (gebruikersheffing) toegepast waarbij deze groep meer bijdraagt aan de opbrengst van de rioolheffing. Voor de gemeente als belastingplichtige en eigenaar van het gemeentehuis en 2 zwembaden, alle drie relatief kleine grootverbruikers, leidt dit tot een beperkte lastenverzwaring.

2. een mogelijke verzwaring van lasten voor de huurders van woningen

Door te kiezen voor een eigenarenheffing en een gebruikersheffing kan er een geringe directe lastenverzwaring plaats vinden voor de huurders van woningen. Woningcorporaties mogen in de servicekosten geen doorberekeningen voor belastingen meenemen, wel in de huurprijs. Theoretisch hoeft dit dus geen lastenverzwaring voor huurders op te leveren, het ligt wel aan de verhuurders of ze dit ook gaan doen. Het is wel zaak om woningcorporaties tijdig te informeren zodat zij dit in de huurprijs kunnen verwerken.

3. een verhoging van het totaalbedrag aan kwijtschelding

Door een gedeelte van de rioolheffing op te leggen bij de gebruikers, dus ook de huurders van woningen, zal deze groep een hogere aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen. Het gevolg van het in de heffing betrekking van de huurders is dat het jaarlijkse bedrag van de kwijtschelding verhoogd gaat worden. Hierdoor zal in de uiteindelijke berekening van de tarieven het tarief voor gebruikers met een waterverbruik lager dan 500 m³ marginaal stijgen.

4. gemiste opbrengst door leegstand

Door leegstand zal er zowel bij woningen als niet-woningen bij gebruikers geen gebruikersheffing kunnen worden opgelegd. Dit zal uiteindelijk een marginale invloed hebben op de tarieven.

5. de hoogte van de perceptiekosten nemen toe

Door het oprichten van een extra groep belastingplichtigen in de vorm van een gebruikersheffing, worden gebruikers aangeslagen die voorheen nooit direct zijn aangeslagen. Hoewel de aanslag voor gebruik samengevoegd kan worden met de aanslag gemeentelijke heffingen, zoals OZB en afvalstoffenheffing, brengt invoering van de grondslag hogere perceptiekosten met zich mee. Dit zal een marginale invloed hebben op de uiteindelijke tarieven.

6. de kans op bezwaren en beroepen neemt tijdelijk toe

Doordat sommige eigenaren en gebruikers te maken krijgen met een verhoging van de rioolheffing, kunnen er de eerste jaren meer bezwaarschriften komen. Naast meer bezwaarschriften komen er waarschijnlijk ook beroepsprocedures, met bijkomende proceskosten. Bij variant 1 worden meer bezwaren verwacht omdat daarbij de eerste 2 staffels vanaf 500 m³ waterverbruik relatief hoog en onevenredig zijn.

7. geen stimulans om waterverbruik kleinverbruikers te verminderen

De nieuwe methodiek geeft aan kleinverbruikers geen stimulans om het waterverbruik te verminderen aangezien er voor het waterverbruik tot 500 m³ één tarief geldt.

8. geen stimuleringsbijdrage afkoppelen hemelwater

Voor de, op basis van het onderzoeksrapport Grondslagen Rioolheffing (pagina 15) genoemde, 750 percelen die in aanmerking kunnen komen voor het afkoppelen van hemelwaterafvoer is geen stimuleringsbijdrage vergoed vanuit de rioolheffing opgenomen. Dit zou ook via een subsidie geregeld

kunnen worden. In welke vorm dan ook zal het invoeren van een stimuleringsbijdrage afkoppelen hemelwater aanzienlijke kosten met zich meebrengen, in het kader van handhaving, toezicht en perceptie.

Alternatief

Er kan ook gekozen worden voor variant 1, daarbij luidt de 4^e besluitregel: voor de invoering van rioolheffing grootverbruik te kiezen voor variant 1, waarbij, te faseren in drie jaar, in 2019 de opbrengst rioolheffing grootverbruik 6% bedraagt van de totale opbrengst.

Duurzaamheid

Riolering is misschien wel een van de duurzaamste uitvindingen ooit gedaan, maar er wordt ook nu nog veel gedaan aan het verduurzamen van de riolering. De uitvoering is gericht op het behoud van de hoogst mogelijke graad van duurzaamheid in het beheer. Hierover wordt u in een apart voorstel betreffende het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) geïnformeerd.

Financiële dekking

De opbrengst van de rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Uitgangspunt voor de berekeningen van de indicatieve tarieven is de begrote opbrengst in 2016 voor de rioolheffing, € 1.449.000,00. Gedurende de gefaseerde invoering vindt er een verschuiving plaats van kleinverbruik naar grootverbruik, bij gelijkblijvende opbrengst.

Communicatie

In 2016 de potentiële belastingplichtigen op de hoogte stellen van de wijzigingen.

Uitvoering

GBLT onderzoekt in hoeverre de gewijzigde systematiek per 1 januari 2017 technisch uitvoerbaar is. Hierover wordt door GBLT uiterlijk 7 oktober 2016 duidelijkheid verschaft. Als de gewijzigde systematiek voor GBLT niet per 1 januari 2017 technisch in te voeren is, schuift de invoeringsdatum op naar 1 januari 2018.

Rekening houdend met voorgaande en de keuze die de raad heeft gemaakt, zal de gewijzigde systematiek worden doorgevoerd in de verordening. Deze wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in november / december 2016.

Bijlage(n)

1. Onderzoek Grondslagen Rioolheffing d.d. 5 december 2013
2. Tabellen

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. H.C.P. Noten

de gemeentesecretaris-alg. directeur,
drs. J.H.J. Berends

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 augustus 2016, nummer 476;

b e s l u i t :

1. Per 1 januari 2017 de eigenarenheffing op basis van een vast bedrag per perceel voor 50% te handhaven.
2. Per 1 januari 2017 voor de eigenaren van garageboxen een apart tarief in te voeren van € 20,00.
3. Per 1 januari 2017 een gebruikersheffing in te voeren op basis van waterverbruik (incl. gebruik grondwater / lozen proceswater) waarbij onderscheid wordt gemaakt in kleinverbruik (tot 500 m³) en grootverbruik (vanaf 500 m³) via een gestaffelde opbouw.
4. Voor de invoering van rioolheffing grootverbruik te kiezen voor variant 2, waarbij, te faseren in drie jaar, in 2019 de opbrengst rioolheffing grootverbruik 4,5% bedraagt van de totale opbrengst.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 26 september 2016.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. H.C.P. Noten

de griffier,
drs. J. Leegwater